

Juryrapport

KHMW Jan Brouwer Scriptieprijs 2024 - Rechtswetenschappen

Mr. Maud Heldens, Radboud Universiteit

*De grondwettelijke beperkingssystematiek en de (on)mogelijkheden van
constitutionele toetsing*

De jury vond alle vierentwintig genomineerde scripties indrukwekkende werkstukken, bekroond met mooie cijfers. Het was een plezier om de stukken te lezen. De scripties zijn gebaseerd op grondig onderzoek, zijn goed leesbaar en raken aan belangrijke maatschappelijke thema's. Naar het oordeel van de jury was de mooiste scriptie echter die van Maud Heldens.

De scriptie getiteld 'De grondwettelijke beperkingssystematiek en de (on)mogelijkheden van constitutionele toetsing'.

De (on)mogelijkheid van grondwettelijke toetsing staat één keer in de zoveel tijd ter discussie. Recent stak het weer de kop op vanwege de plannen van het kabinet om dit mogelijk te maken (in hoofdlijnenbrief die naar de Kamer is gestuurd). De vraag die Maud Heldens zich stelt is hoe zo'n toets eruit zou moeten zien. Wat is het kader waaraan getoetst wordt? Op zoek naar een antwoord laat ze zich inspireren door het Duitse recht en door rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens (EHRM). Ze onderzoekt de proportionaliteitstoets van het Bundesverfassungsgericht en de Kernrechtbenadering van het EHRM en bespreekt in hoeverre deze in Nederland kunnen worden toegepast (en doet daartoe een voorstel: proportionaliteitstoets past volgens haar in Nederland, zie p. 78-9 scriptie).

De jury was onder de indruk van de volwassen stijl, het diepgaande onderzoek (blijkt met name uit de rechtsvergelijking en analyse van jurisprudentie) en het vermogen boven de materie uit te stijgen en te komen tot een eigen voorstel (dat ze kennelijk verder uitwerkt in promotieonderzoek, zie p. 80). Kort komt het erop neer dat ze vindt dat toetsing aan het proportionaliteitsbeginsel mogelijk moet worden. De Kernrechtbenadering wijst ze af; uit haar onderzoek blijkt dat dat teveel rechtsonzekerheid met zich meebrengt.

De scriptie getuigt van uitstekend juridisch handwerk; het antwoord op de onderzoeksvraag wordt gevonden via toepassing van de juridisch-dogmatische methode. Deze methode dreigt soms ondergesneeuwd te raken in de trend van empirisch juridisch onderzoek. Maud Heldens zet met deze scriptieprijs de juridische dogmatiek in de etalage.

Het enige minpunt dat we zouden kunnen noemen, is de lengte van de scriptie. Ze geeft zelf al aan in de inleiding van de scriptie dat kort en bondig zijn niet haar forte is (it runs in the family: zie inleiding scriptie). Maar dat is dan ook echt het enige!

We feliciteren Maud Heldens van harte met deze prijs en wensen haar alle goeds toe.

Prof. dr. N.M. (Niels) Blokker, hoogleraar internationaal institutioneel recht Universiteit Leiden
Prof. dr. iur. utr. R.P.C. (René) Pahud de Mortanges, hoogleraar rechtsgeschiedenis en kerkrecht Universiteit Freiburg/Zwitserland
Prof. mr. dr. E. (Elies) van Sliedregt, hoogleraar straf- en strafprocesrecht Tilburg University

De jury vergaderde op 21 december 2023 via Zoom onder leiding van KHMW-maatschappelijk lid mr. M.B. (Michiel) Kramer. Tevens was ter vergadering aanwezig prof. dr. W.B. (Wim) Drees, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW.